

KURIER MIESIĘCZNY POLSKIEGO TOWARZYSTWA MYKOLOGICZNEGO

nr 1/2014

15.01.2014

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością rozsyłamy kolejny numer „kuriera miesięcznego Polskiego Towarzystwa Mykologicznego”. Zachęcamy do pisania o grzybach oraz rozpowszechniania wszelkich informacji o tematyce mykologicznej (imprezy, nowości wydawnicze, odkrycia lub refleksje, itp.). Wszystkie otrzymane informacje będziemy zamieszczali na stronie oraz w kolejnych wydaniach Kuriera. Jesteśmy także otwarci na wszelkie uwagi i sugestie.

Życzymy miłej lektury!
Zarząd PTMyk

‘MAPA’ KURIERA

(proszę kliknąć trzymając wciśnięty klawisz Ctrl, aby przenieść się do wybranego zagadnienia)

1. [Gratulacje dla prof. Andrzeja Grzywacza](#)
2. [Dr hab. Magdalena Frąc wybrana członkiem Międzynarodowego Komitetu Naukowego ISEB](#)
3. [Informacja o warsztatach „Grzyby *Fusarium* i ich metabolity”](#)
4. [Zmiany w punktowaniu czasopism mykologicznych w wykazach MNiSW](#)
5. [Sekcja „Mikromycetes w ochronie zdrowia, środowiska i w przemyśle”](#)
6. [Zasady obsługi finansowej działalności sekcji](#)
7. [Posiedzenie Zarządu i Komisji Rewizyjnej PTMyk](#)
8. [Konferencje, seminaria, warsztaty, spotkania](#)
9. [Spotkanie sekcji mikologicznej PTB w Poznaniu](#)
10. [Wiosenna sesja Klubu Przyrodników w Łagowie](#)
11. [Projekt „Życie ukryte w drzewie – Grzyby”](#)
12. [Finanse PTMyk](#)

1. GRATULACJE DLA PROF. ANDRZEJA GRZYWACZA

Z przyjemnością informujemy, że prof. Andrzej Grzywacz został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz wyróżniony nagrodą Ministra Nauki w kategorii „Nagrody dla nauczycieli akademickich za całokształt dorobku obejmującego osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne”. Więcej szczegółów można znaleźć na stronie: <http://www.instytucja.pan.pl/index.php/wydziaj/wydzia-ii/aktualnoci-wydziaj/2228-prof-andrzej-grzywacz-odznaczony-krzyzem-komandorskim-orderu-odrodzenia-polski-i-wyrozniiony-nagroda-ministra-nauki-listopad-2013>

Serdecznie gratulujemy!

2. DR HAB. MAGDALENA FRĄC WYBRANA CZŁONKIEM MIĘDZYNARODOWEGO KOMITETU NAUKOWEGO ISEB

Podczas konferencji: The 21th International Symposium on Environmental Biogeochemistry „Global Challenges in Environmental Biogeochemistry” (Chiny, 13-18.10.2013) dr hab. Magdalena Frąc została powołana na członka Międzynarodowego Komitetu Naukowego ISEB (International Society for Environmental Biogeochemistry).

Serdecznie gratulujemy!

3. INFORMACJA O WARSZTATACH „GRZYBY *FUSARIUM* I ICH METABOLITY”

Warsztaty odbyły się w Instytucie Genetyki Roślin PAN w Poznaniu w grupach dwuosobowych w trzech terminach w lipcu, listopadzie i grudniu 2013 roku.

Udział wzięli pracownicy uczelni i instytutów PAN z Poznania (3), Opola (1), Bydgoszczy (1) i z Łodzi (1).

Celem warsztatów było przekazanie umiejętności identyfikacji 14 gatunków *Fusarium* występujących w Polsce, głównie jako patogeny roślin oraz saprofity lub endofity roślinne. Identyfikację prowadzono na podstawie cech morfologicznych w kulturach aksenicznych na pożywkach agarowych SNA (stymulującej zarodnikowanie) i PDA dla oceny barwy kultur. Ponadto identyfikowane były gatunki na podstawie morfologii zarodników w sporodochiach, tworzonych na kłosach pszenicy i kolbach kukurydzy.

Najnowszy klucz do identyfikacji gatunków *Fusarium* ukazał się w roku 2006 w Stanach Zjednoczonych i obejmuje 70 taksonów (Leslie i Sammerell 2006). Większość gatunków opisanych w tym kluczu występuje w krajach tropikalnych i subtropikalnych. W Polsce dotychczas zidentyfikowano 30 gatunków wg. Mułenko i in. 2008. Tylko kilkanaście gatunków można uznać jako często występujące.

Dla potwierdzenia identyfikacji pomocne są analizy DNA grzybni za pomocą markerów gatunkowo specyficznych oraz na podstawie sekwencji wybranych genów. Jako najbardziej pomocne dla identyfikacji molekularnej uznaje się częściowe sekwencje genu *tef 1*, natomiast sekwencje odcinków DNA w obrębie ITS1 i ITS2 dla szeregu gatunków *Fusarium* są takie same. Metody te były uwzględnione we warsztatach, które odbyły się w miesiącach marcu, kwietniu i czerwcu.

Uczestnicy otrzymali skrypt, obejmujący syntetyczne omówienie grzybów *Fusarium* i tworzonych przez nie mikotoksyn, oraz klucz w języku polskim Sierpiak (*Fusarium*) 1991.

Druga część warsztatów dotycząca identyfikacji i oznaczania mikotoksyn odbędzie się w miesiącu lutym 2014 roku.

- Kwaśna H., Chełkowski J., Zajkowski P. 1991. Flora Polska. Grzyby (*Mycota*) tom 22: Sierpiak (*Fusarium*). Instytut Botaniki PAN, Warszawa-Kraków.

- Leslie J. F. and Summerell B. A. 2006. The *Fusarium* laboratory manual. Blackwell Publishing, Iowa, USA, 388 pp.
- Mułenko W., Majewski T., Ruszkiewicz-Michalska M. 2008. A preliminary checklist of Micromycetes in Poland. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków

Opracowanie: Prof. Jerzy Chełkowski

4. ZMIANY W PUNKTOWANIU CZASOPISM MYKOLOGICZNYCH W WYKAZACH MNiSW

Informujemy, że na stronie MNiSW można znaleźć nowe wykazy czasopism punktowanych. Punktacja kilku czasopism mykologicznych uległa na nich zmianie. Ponadto, do wykazu A dodano czasopisma m.in. *Persoonia* (40 pkt.) oraz *Phytotaxa* (25 pkt.). Pełne wykazy są dostępne na stronach MNiSW:

a) lista A

(http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_12/1ec1a3ccb57f4bcfdf6f8dd5f13c2292.pdf),

b) lista B

(http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2013_12/49be0aea7facc022cd3db1fde4ff92be.pdf).

5. SEKCJA MICROMYCETES W OCHRONIE ZDROWIA, ŚRODOWISKA ORAZ W PRZEMYSŁE

Podczas posiedzenia Zarządu w dniu 14 grudnia 2013 r., uchwałą nr 1_14/12/2013 powołano kolejną sekcję PTMyk o nazwie: *Micromycetes w ochronie zdrowia, środowiska oraz w przemyśle*. Pierwszym przewodniczącym sekcji został prof. Jerzy Długoński.

6. ZASADY OBSŁUGI FINANSOWEJ DZIAŁALNOŚCI SEKCJI

Podczas posiedzenia Zarządu w dniu 14 grudnia 2013 r., uchwałą nr 2_14/12/2013 postanowiono, że w przypadku organizowania przez sekcje warsztatów i szkoleń, których obsługą finansową będzie się zajmował skarbnik PTMyk, naliczane będą koszty pośrednie w wysokości 15% opłaty uczestnictwa w warsztatach czy szkoleniach. Przychody te wykorzystywane będą na pokrycie kosztów współpracy z biurem księgowym oraz zakupy materiałów eksploatacyjnych i innych (papier, tonery, koperty, znaczki, itp.).

7. POSIEDZENIE ZARZĄDU I KOMISJI REWIZYJNEJ PTMYK

Dnia 14 grudnia 2013 roku w Warszawie odbyło się kolejne wspólne posiedzenie Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej PTMyk. Protokół z owocnych obrad oraz podjęte tego dnia uchwały będą wkrótce dostępne na stronie Towarzystwa.

8. KONFERENCJE, WARSZTATY, SEMINARIA, SPOTKANIA

Zachęcamy do udziału w warsztatach zorganizowanych przez CBS pt. „Barcoding Masterclass”, które odbędą się w Utrechcie w dniach: **22-23 kwietnia 2014**. Więcej informacji na stronie: <http://www.cbs.knaw.nl/index.php/meetings/400-barcoding-masterclass-utrecht-the-netherlands>.

W dniach **24-25 kwietnia 2014** roku odbędzie się w Amsterdamie Sympozjum CBS zatytułowane „Genera and Genomes”. Zachęcamy do uczestnictwa! Więcej informacji na stronie: <http://www.cbs.knaw.nl/index.php/meetings/396-2014-cbs-spring-symposium-the-genera-of-fungi>.

W dniach **29 czerwca – 5 lipca 2014** odbędą się w Estonii warsztaty etnobiologiczne dla doktorantów i młodych badaczy. Więcej szczegółów na można znaleźć na stronie: <http://folklore.ee/ethnobia/>.

W dniach **3-8 sierpnia 2014** roku odbędzie się w Bangkoku 10th International Mycological Congress. Zachęcamy do udziału! Więcej informacji znajduje się na stronie: <http://imc10.com/2014/home.html>.

W dniach **8-13 września 2014** roku w Krakowie odbędzie się konferencja Europejskiej Fundacji Fitopatologicznej (EFPP). Więcej informacji na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=1167>.

Zapraszamy do udziału w XIX Symposium of the Baltic Mycologists and Lichenologists, które odbędzie się w dniach **22-26 września 2014** na Łotwie. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie: <http://www.ptmyk.pl/?p=1290>.

W dniach **24-28 września 2014** roku w Łodzi i Spale odbędą się ogólnopolskie **Warsztaty Polskiego Towarzystwa Mykologicznego**, rozpoczynająca cykliczne (w zamyśle) spotkania konferencyjno-warsztatowe organizowane przez PTMyk, których tematami przewodnimi będą 1) integracja środowisk mykologicznych oraz 2) nauczanie Mykologii w Polsce na różnych poziomach kształcenia. Planowane jest również kilka sesji tematycznych poświęconych aktualnie prowadzonym badaniom oraz sesja posterowa wraz z konkursem na najlepszy poster. Konferencji towarzyszyć będą 4 grupy warsztatów tematycznych: 1) **mikromycetes w ochronie środowiska**, 2)

grzyby wodne, 3) grzyby owadobójcze oraz 4) taksonomiczne dotyczące jednego z taksonów makromycetes – informacje wkrótce. Zaplanowane są także trzy sesje terenowe oraz plenerowa wystawa świeżych grzybów.

Część plenarna będzie odbywać się **w Łodzi**, natomiast część warsztatowa i sesje terenowe **w Stacji terenowej Uniwersytetu Łódzkiego w Spale k. Tomaszowa Mazowieckiego**. Pytania prosimy kierować na adres konferencja.PTMyk@gmail.com.

Zachęcamy do przesyłania na adres mailowy PTMyk informacji o konferencjach, warsztatach, wystawach, festynach, pogadankach i wykładach mykologicznych, itp.

9. SPOTKANIE SEKCJI MIKOLOGICZNEJ PTB W POZNANIU

Zapraszamy na styczniowe spotkanie Sekcji Mikologicznej PTB, Oddział Poznański, na którym mgr Barbara Kudławiec wygłosi referat: „Suchogłówka korowa *Phleogena faginea* (Fr.) Link w Wielkopolsce.” Spotkanie odbędzie się 15 stycznia 2014 w Auli Owalnej, Coll. Biologicum UAM, Poznań, ul. Umultowska 89 (Morasko), o godzinie 12.00.

10. WIOSENNA SESJA KLUBU PRZYRODNIKÓW W ŁAGOWIE

Zapraszamy Państwa do Łagowa, na tradycyjną wiosenną sesję Klubu Przyrodników, z cyklu poświęconego najważniejszym problemom ochrony przyrody. W dniach 4 - 6 kwietnia 2014 (piątek – niedziela) proponujemy rozważania na temat:

Dzikość, pierwotność, naturalność – czy jeszcze ważne w ochronie przyrody?

U najdawniejszych podstaw ochrony przyrody leżała chęć zachowania miejsc nietkniętych, mało zmienionych przez człowieka. Takie jej rozumienie do dziś tkwi w umysłach większości przyrodników, mimo, że niekiedy przytłumione przez paradygmat „ochrony różnorodności” bądź „osiągania właściwego stanu ochrony”. Bywa wyraźnie artykułowane w postulatach ochrony biernej, ochrony obszarów tzw. wilderness, bywa jednak także negowane jako „nienowoczesne”; przeciwstawiane postrzeganiu przyrody jako „ogrodu wymagającego kształtowania”. Co więcej, pojęciom dzikości, pierwotności, naturalności; obszarów dzikich czy procesów naturalnych, nadaje się zróżnicowane znaczenia; nie dla wszystkich oznaczają to samo. Nie od dziś trwa na ten temat dyskusja. Seminarium „Pierwotność przyrody” było swego czasu najbardziej inspirującą z dyskusji Sekcji geobotanicznej PTB. O potrzebie ochrony „wilderness” - w tym o wpisaniu jej w sieć Natura 2000, ale i o nowych regulacjach prawnych, mówi się w Europie.

Czy odniesienia do tych pojęć mają w ochronie przyrody przyszłość? To oczywiście pytania wykraczające poza naukę i dotyczące systemu wartości, jednak fakty naukowe są podstawą, na której te aksjologiczne wybory są budowane. Poszukajmy więc wspólnie odpowiedzi - zarówno w zakresie wyboru wartości, jak i budowy naukowych podstaw, w świetle których ten wybór jest dokonywany - na następujące pytania:

- ▶ Czy dzikość, naturalność, pierwotność to wartości, które warto chronić dla nich samych? Czy istnieje społeczne, naukowe, ideowe, a może także ekonomiczne i komercyjne, zapotrzebowanie na te wartości? Czy w warunkach Europy Środkowej istnieją możliwości ich skutecznej ochrony?
- ▶ Jakie cechy obszaru decydują o jego dzikości lub naturalności? Czy te cechy, raz zniszczone, można odtworzyć? Gdzie leży różnica między pierwotnym a naturalnym? Czy są wartością naturalne procesy w przekształconym krajobrazie i ekosystemie?
- ▶ Jak kształtuje się przyroda, gdy nikt o nią nie dba? Udokumentowane przykłady zmian będących wynikiem naturalnych procesów, wraz z ich oceną z punktu widzenia ochrony przyrody. Tak z ekosystemów leśnych, jak i np. z torfowiskowych czy wodnych.
- ▶ Przykłady sytuacji, w których naturalne procesy są zbieżne z postulatami ochrony różnorodności lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony i mogą być najlepszą drogą do osiągnięcia także tych celów. Czy i w jakich okolicznościach ochronę naturalności da się wpisać w założenia sieci Natura 2000? Przykłady sytuacji, w których ochrony gatunków, osiągnięcia właściwego stanu ochrony siedlisk, używamy jako „parasola”, by tak naprawdę chronić naturalność.
- ▶ Przykłady sytuacji, w których naturalne procesy przeszkadzają ochronie różnorodności lub osiągnięcia właściwego stanu ochrony, a wybór między wartościami musi być wyborem między różnymi sposobami ochrony. Czy w takich sytuacjach mają sens próby minimalizacji ingerencji?
- ▶ Czy nasze parki narodowe i rezerваты przyrody dobrze służą ochronie naturalności i naturalnych procesów przyrodniczych?
- ▶ Gatunki wymagające dzikości i pierwotności w różnych skalach przestrzennych. Jakie cechy decydują o ich występowaniu? Jak je skutecznie chronić?
- ▶ Doświadczenia w planowaniu ochrony dzikości i naturalności. Jak zaplanować i wdrożyć ochronę bierną naturalnych obszarów czy skutecznie ograniczyć antropopresję, w planach ochrony obszarów Natura 2000, parków narodowych czy rezerwatów?
- ▶ Czy naturalność można odtworzyć sztucznie? Unaturalnianie jako działanie ochrony czynnej, czy ma sens?

Jak co roku przewidujemy trzy rodzaje prezentacji - referaty (do 30 minut), komunikaty (10 minut) i postery. Zgłoszenia, z podaniem tytułu wystąpienia, imienia, nazwiska i adresu autora oraz krótkiego, kilkuzdaniowego abstraktu, należy nadsyłać do 20 lutego 2014 na adres andjerma@wp.pl. W końcu lutego roześlemy szczegółowy program. Orientacyjny koszt uczestnictwa w sesji, w zależności od wybranej opcji, wyniesie od 200 do 700 zł. Jak zwykle autorów wystąpień zwalniamy z wpisowego.

Zapraszamy!

Andrzej Jermaczek i Paweł Pawlaczyk

11. PROJEKT „ŻYCIE UKRYTE W DRZEWIE – GRZYBY”

Zakończyliśmy pierwszy edukacyjny projekt Polskiego Towarzystwa Mykologicznego „Życie ukryte w drzewie – Grzyby”. W ramach zaplanowanych działań zorganizowaliśmy ogólnopolski konkurs zdjęć grzybów związanych z drzewami i martwym drewnem, wystawę zdjęć nagrodzonych oraz grę dla dzieci i młodziej młodzieży szkolnej „Grzybowidzenie” (materiały edukacyjne i opis gry udostępniamy na naszej stronie w zakładce ”do pobrania”). Zachęcamy też do obejrzenia galerii zdjęć z wystawy: <http://www.ptmyk.pl/?p=1158>. Informujemy także, że wystawę można wypożyczyć w celu dalszego jej eksponowania, np. na uczelniach, w szkołach, urzędach itp.

12. FINANSE PTMYK

Z początkiem Nowego Roku prosimy o wpłacanie zaległych składek za rok 2013 oraz zachęcamy do opłacenia składek na rok bieżący. Przewidujemy także możliwość uiszczenia składki rocznej za 2014 rok wraz z opłatą konferencyjną za Warsztaty PTMyk planowane na wrzesień tego roku.

Nowym członkom przypominamy, że **jednorazowe wpisowe** wynosi **30 zł** (lub **15 zł** dla studentów). Numer konta: Polskie Towarzystwo Mykologiczne, Al. Ujazdowskie 4, 00-478 Warszawa Nr konta: **39 1020 3352 0000 1902 0192 8951**, Bank PKO BP SA 1 oddział Łódź.

Wpłatę obu kwot można wykonać pojedynczym przelewem! Dziękujemy za wszystkie dotychczasowe wpłaty!